

Fastighetsnära insamling

Valdemarsvik 2026-09-24

Välkomna!

- Elin Emanuelsson
- Evelina Pedersen
- Mariette Karlsson
- Magnus Örnborg

Renhållningschef
Avfallstekniker
Bygglovshandläggare
Projektledare

FASTIGHETSNÄRA INSAMLING OCH FYRFACKSSYSTEM

Under 2027 införs ett nytt insamlingssystem för hushållsavfall för att uppfylla lagkrav om fastighetsnära insamling.

Nuvarande system ersätts av fyrfackskärl. Varje hushåll får två kärl med plats för åtta avfalls slag: matavfall, restavfall, pappers-, plast- och metallförpackningar, färgat och ofärgat glas samt tidningar.

Inför förändringen

Se över platsen för dina kärl. Vid hämtning ska de stå på hårdgjord yta (t.ex. asfalt, betong eller packat grus) så att de enkelt kan hanteras. Nuvarande uppställningsplats fungerar oftast även för de nya kärlen.

 Läs mer på valdemarsvik.se

Det här får du med dig idag

- ✓ En tydlig bild av vad som behöver göras
- ✓ Ditt ansvar som fastighetsägare
- ✓ Vad som gäller inför starten av fastighetsnära insamling

Bildkälla: Melleruds Bostäder AB

Informationsmöte med fastighetsägare

- Varför införs FNI
- Vad innebär det för er?
- Avfallsutrymmen
 - Bygglov
- Dimensionering
- Kommunens stöd
- Frågor

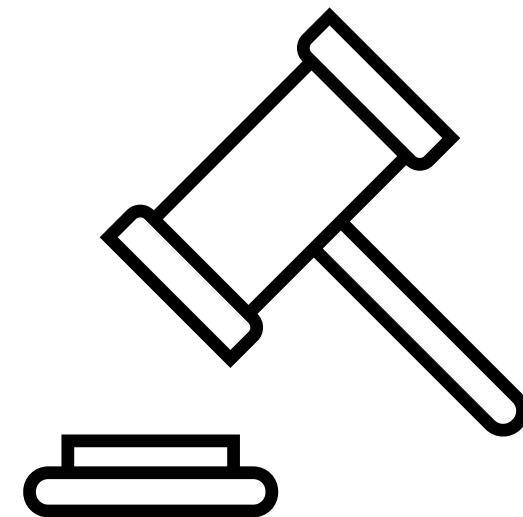

Därför införs FNI

Nationell lagstiftning – Kommunalt ansvar

- Senast **1 januari 2027** ska alla Sveriges kommuner ha infört fastighetsnära insamling även av de vanligaste förpackningsmaterialen
 - Förordning om producentansvar för förpackningar (2022:1274)
- I grunden en EU lagstiftning som anpassas i svensk lagstiftning
- Kommunen har sedan tidigare även ett ansvar att samla in returpapper (tidningar)
- Fastighetsägare har ett ansvar att möjliggöra sortering för boende

Varför införs förändringen?

- Plockanalyser i Sverige visar det tydligt, om sortering inte sker enkelt på en och samma plats så finns det fortsatt förpackningar kvar i restavfallet.
- Skulle alla invånare sortera ut sitt avfall korrekt så är **restavfall den minsta fraktionen**.
- Det är det hela förordningen bygger på för att nå de EU krav som ställs 2030.
- Sammanfattning – mål till 2030 i EU
 - ✓ Minst 70 % materialåtervinning av förpackningsavfall i Sverige (EU-direktiv)
 - ✓ Öka andelen återanvändbara förpackningar med minst 30 % (svenskt etappmål)
 - ✓ Uppfylla återvinningsmål för olika materialslag (plast, papper, metall, glas osv) enligt EU-mål till 2030.
 - ✓ Minska mängden onödiga förpackningar och främja hållbar design, EU direktiv.

Viktigt att uppnå mål

PPWR: Packaging and Packaging Waste Regulation

Om Sverige inte når målen till 2030 innebär det i praktiken:

- miljardavgifter till EU, ca **2,7 miljarder kr per år** enligt uppskattningar.
- större klimat- och miljöbelastning
- skärpta krav och ökat EU-tryck
- högre kostnader och krav för företag
- långsammare omställning till cirkulär ekonomi

Alla behöver bidra för att nå mål och minska kostnader för konsumenterna

Det nya insamlingssystemet

Insamling i Valdemarsvik 2027

- **Villor/enbostadshus**

- 2 st 370 liter fyrfackskärl
- Införs med start under februari 2027

- **Flerfamiljshus (2+ lgh)**

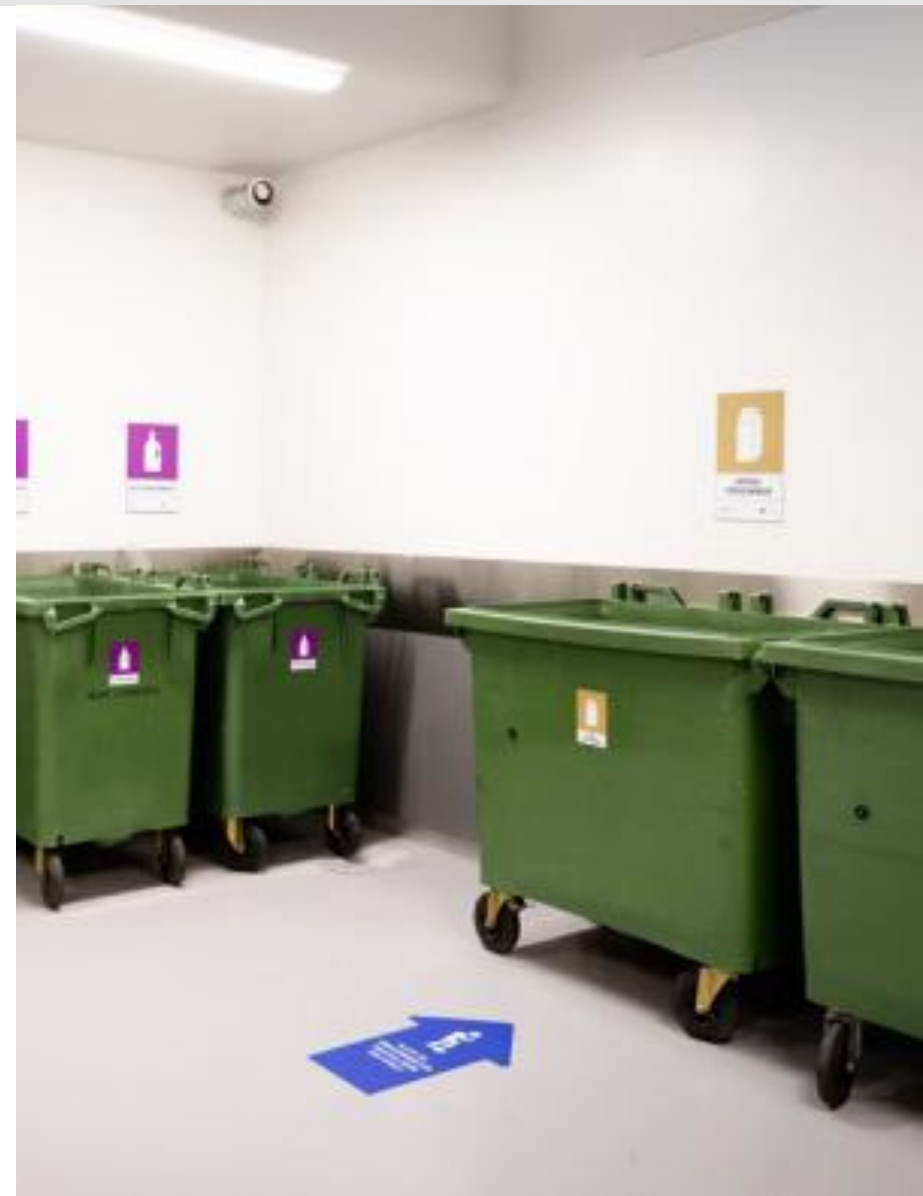
- Insamling i gemensamma avfallsutrymmen
- Införs löpande på initiativ av fastighetsägare

- **Gemensamhetslösningar fastland**

- Gemensam insamlingsplats för fastighetsägare i ett område där enskild avfallsinsamling med 4-fackskärl ej är genomförbar eller lämplig
- Införs löpande

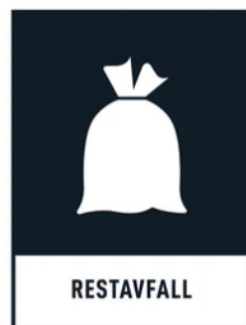
- **Skärgård**

- Gemensam insamlingsplats på fastland
- Sortering utökas på nuvarande stationer
- Införs löpande

Materials lag som samlas in fastighetsnära

1-2 bostadsenheter

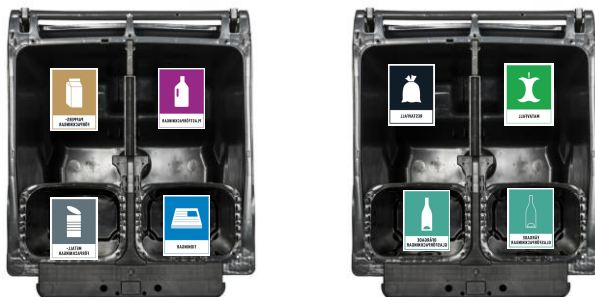
4-facks kärl 370 liter

- Kärl 1
 - Pappersförpackningar
 - Plastförpackningar
 - Metallförpackningar
 - Returpapper & Tidningar

Töms var 4:e vecka*

- Kärl 2
 - Matavfall
 - Restavfall
 - Färgade glasförpackningar
 - Ofärgade glasförpackningar

Töms var 14:e dag*

3-6 bostadsenheter

4-facks kärl 660 liter, 1-2 uppsättningar

- Kärl 1
 - Pappersförpackningar
 - Plastförpackningar
 - Metallförpackningar
 - Returpapper & Tidningar

Töms var 4:e vecka*

- Kärl 2
 - Matavfall
 - Restavfall
 - Färgade glasförpackningar
 - Ofärgade glasförpackningar

Töms var 14:e dag*

* Möjlighet till utökad tömning

Avfallsutrymme med singelkärl

Bildkälla: Härryda Vatten och Avfall AB

- Fastighetsägare väljer själv mängden kärl
- Töms av kommunens auktoriserade entreprenör
- Auktorisationsupphandling under hösten 2026
 - Prezero är etablerade i kommunen
 - Information på kommunens hemsida om auktoriserade entreprenörer
- Direktkontakt med entreprenör
- Entreprenör meddelar antalet anslutna fastigheter och hushåll till kommunen

Val av system för fastigheter med 2-6 lägenheter

- Avfallsenheten tar kontakt med mindre flerbostadshus för val av insamlingslösning
- Hjälper till med dimensionering

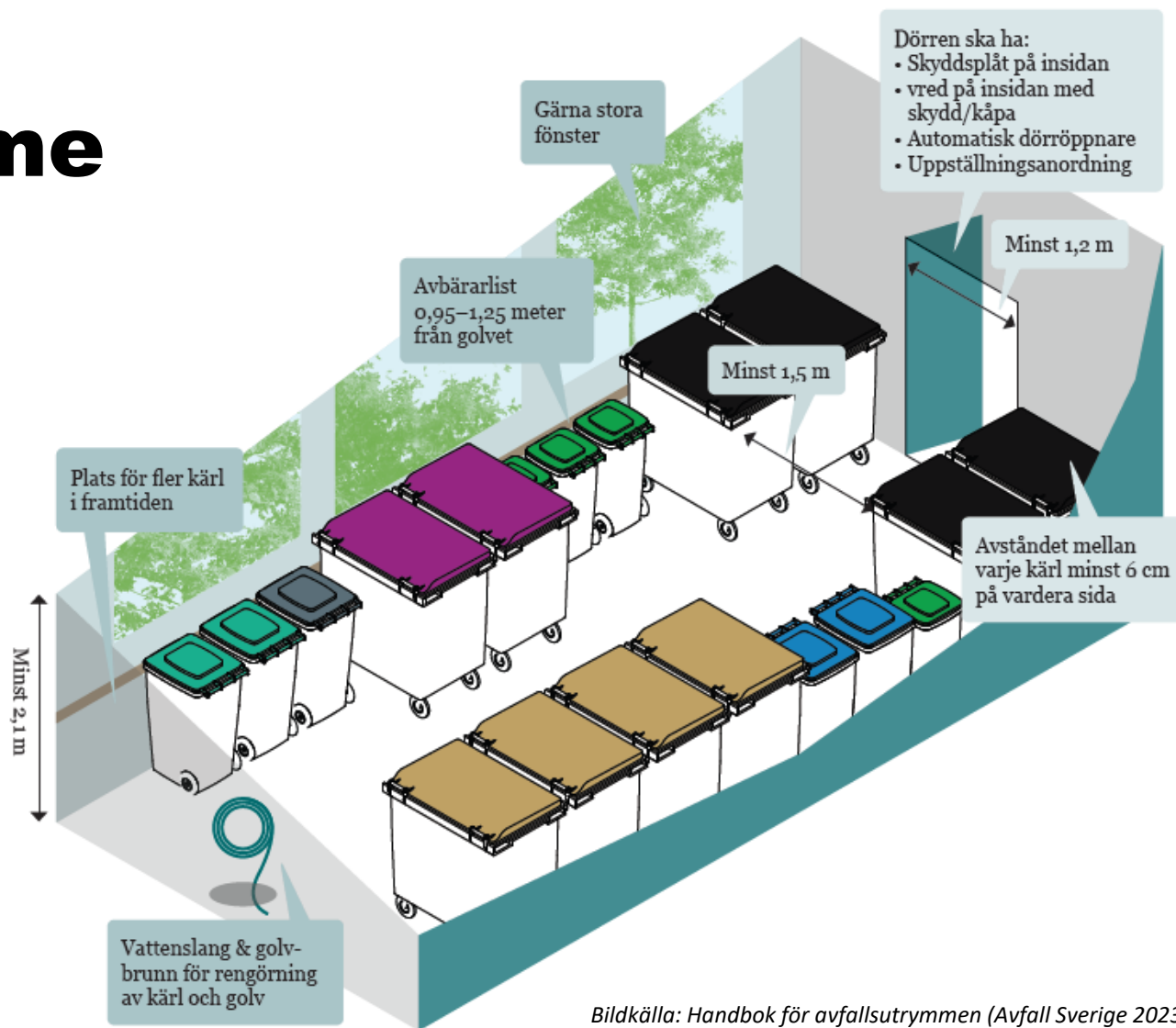

Hämta och lämna avfall på din fastighet

Ett bra avfallsutrymme

- **Dörrar**
- **Trösklar**
- **Avstånd**
 - Mellan kärl
 - Dragväg till tömningsfordon
- **Dimensionering**
 - Antal hushåll
 - Singel eller 4-fackskärl
- **Samlad eller delad hantering**
 - Flerbostadshus har möjlighet att ha insamling av avfall på flera platser inom fastigheten

Bildkälla: Handbok för avfallsutrymmen (Avfall Sverige 2023)

Arbetsmiljö

- **Tillfartsvägar**

- Angöring för tömningsfordon
- Vändmöjligheter
- Undvika backning

- **Dragvägar**

- Minimera dragväg
- Plana och hårdgjorda ytor utan hinder

Valdemarsvik

Söderköping

Avfallsutrymmen och bygglov

Informationsträff för fastighetsägare i Valdemarsvik · 24 september 2026

Miljö- och bygglovsenheten

Söderköpings kommun
Valdemarsviks kommun

Tre vanliga lösningar – tre regelspår

Vilka regler som gäller beror på vad som byggs och var. Första steget är att veta vilken sorts åtgärd det handlar om.

Kärlplats utomhus

Fast kärlplats eller sopskåp.

ENLIGT PBL

Upplag eller fast förvaringsanläggning

Miljöhus

Fristående byggnad för kärlen – även ett skärmtak som går att stå under.

ENLIGT PBL

Komplementbyggnad

Soprum i befintligt hus

Ett förråd, cykelrum eller en lokal görs om till soprum.

ENLIGT PBL

Ändring av byggnad

Kärl som bara ställs fram inför tömning är normalt ingen anläggning och kräver inget lov enligt PBL.

Miljöhus utan bygglov

INOM DETALJPLAN

30 m²

största byggnadsarea

4,0 m

högsta nockhöjd

45 m²

sammanlagt för lovfria
komplementbyggnader på
fastigheten

UTANFÖR DETALJPLAN

50 m²

största byggnadsarea

4,5 m

högsta nockhöjd

65 m²

sammanlagt för lovfria
komplementbyggnader på
fastigheten

Dessutom måste miljöhuset

- ✓ stå på samma fastighet som huset det hör till och vara mindre än det
- ✓ ligga minst 4,5 meter från gränsen – eller ha skriftligt medgivande från grannen
- ✓ följa detaljplanen
- ✓ inte ligga i ett område eller vid en byggnad som är särskilt värdefull

Ingen anmälan krävs för själva byggnaden. Installeras ventilation eller vatten och avlopp krävs anmälan för installationen.

Kärlplats och sopskåp utomhus

Utan bygglov om anläggningen

3,0 m

är högst tre meter hög

15 m²

tar högst 15 m² mark inom detaljplan (50 m² utanför) – räknat ihop med andra upplag på fastigheten

4,5 m

ligger minst 4,5 meter från gränsen – eller har skriftligt medgivande från grannen

Nära gatan

Hämtplatsen hamnar ofta nära tomtgränsen. Mot gata eller park lämnas medgivandet av huvudmannen – oftast kommunen – och mot en grannfastighet av samtliga ägare.

Plank, skärm och tak

Ett plank runt kärlplatsen kan kräva eget bygglov, främst om det blir högre än 1,2 meter. Ett skärmtak som går att stå under räknas som en byggnad – se miljöhus.

Även en lovfri kärlplats ska följa detaljplanen.

Soprum i ett befintligt hus

NORMALT INGET BYGGLOV

Ett förråd, cykelrum eller en tvättstuga i ett bostadshus görs om till soprum. Utrymmet används fortfarande som ett komplement till bostäderna.

ANMÄLAN KRÄVS

Om ändringen påverkar bärande konstruktion eller brandskydd väsentligt, eller om ventilation installeras eller ändras väsentligt. Ett soprum inomhus behöver ofta både brandavskiljning och egen ventilation.

BYGGLOV KAN KRÄVAS

Om en lokal eller ett utrymme som inte hör till bostäderna tas i anspråk, eller om fasaden ändras – till exempel en ny dörr ut mot gården inom detaljplan.

Är det oklart vilken ruta ett projekt hamnar i – hör av er innan arbetet börjar.

Var får avfallslösningen placeras?

Vid flerbostadshus ska även lovfria åtgärder följa detaljplanen. Här är de vanligaste hindren.

Prickad mark

I äldre planer betyder den ofta att marken inte får bebyggas alls. Då går varken miljöhus eller fast kärplats. I nyare planer är det ofta bara byggnader som är förbjudna.

Allmän plats

Gata, park och natur är till för allmänheten. En avfallslösning för en enskild fastighet ska inte placeras där.

Annan användning

Mark som i planen är avsedd för exempelvis parkering eller handel kan normalt inte användas för en grannfastighets avfall.

u-område

Marken ska hållas tillgänglig för allmänna ledningar under jord. Det som hindrar åtkomsten till ledningarna är inte tillåtet.

Strandskydd

Nära hav, sjöar och vattendrag kan strandskyddsdispens behövas – även när bygglov inte krävs.

Gemensam lösning

Ett gemensamt miljöhus för flera fastigheter uppfyller sällan villkoren för lovfrihet. Räkna med bygglov och ett avtal om marken.

Kraven gäller även utan bygglov

Tillgängligt

Utrymmet ska finnas i eller i anslutning till byggnaden och kunna användas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Tänk på trösklar, tunga dörrar och lutning.

Brandskydd

Ett miljöhus tätt intill bostadshuset kan kräva avstånd eller brandavskiljning. Ett soprum inomhus behöver normalt vara brandavskilt från övriga huset.

Omgivningen

Placering och utformning ska passa platsen och inte ge betydande olägenhet för grannar – lukt, buller från glas eller skymd sikt vid utfarter.

Hämtningen

Renhållningens krav på dragväg, underlag och angöring avgör ofta var lösningen kan ligga. Stäm av med renhållningen tidigt.

Fastighetsägaren bedömer själv om en åtgärd är lovfri och uppfyller kraven. Blir det fel kan det bli ett tillsynsärende i efterhand. Den som vill ha besked i förväg kan söka frivilligt bygglov.

Från idé till färdig lösning

Behovet

Hur många kärl och hur stor yta? Renhållningen hjälper till att räkna.

Platsen

Kontrollera detaljplanen, avstånd till gräns och hämtvägen.

Lov eller inte?

Gå igenom villkoren. Vid tvekan – kontakta bygglov.

Medgivanden

Skriftligt medgivande från berörda grannar när det behövs.

Ansök i god tid

Normalt beslut inom tio veckor från komplett ansökan.

Frågor om bygglov i Valdemarsvik

Miljö- och bygglovsenheten · via Valdemarsviks kommun, 0123-191 00 · kommun@valdemarsvik.se

Ha gärna fastighetsbeteckning och en enkel skiss till hands – då går det att ge ett tydligare svar.

Dimensionering av avfallsutrymmen

Namn på verksamhet Valdemarsvik exempel 1

Ange verksamhetstyp LÄGENHETER

Scenario Normal

Scenario "Normal" är det scenario som kan antas vara lämpligt för de flesta flerbostadshus och bör användas som standardschablon

Antal lägenheter 15

Dimensionering av yta för avfallsutrymme och av antal kärl (eller rullhäck) för respektive fraktion

Orientering av kärl Långsidan mot väggen

	Framräknade värden för dimensionering				
	Hämtningsintervall	Kärlvolym (liter)	Antal kärl (beräknat)	Antal kärl (st)	Längd vid uppställda kärl bredvid varandra (m)
Matavfall	Varje vecka	140	1,1	1	0,6
Restavfall	Varje vecka	660	1,1	2	2,7
Returpapper / kontorspapper	Varannan vecka	370	0,4	1	0,9
Pappersförpackningar	Varje vecka	660	1,1	2	2,7
Plastförpackningar	Varje vecka	660	0,7	1	1,4
Metallförpackningar	Varannan vecka	240	0,3	1	0,7
Ofärgat glas	Varannan vecka	190	0,3	1	0,7
Färgat glas	Varannan vecka	190	0,3	1	0,7
Wellpapp					
Valfri fraktion (ange i detta fält)					0,0
Valfri fraktion (ange i detta fält)					0,0
Valfri fraktion (ange i detta fält)					0,0
Valfri fraktion (ange i detta fält)					0,0

Summa:

10

10,3

Resultat - avfallsutrymme för kärl

Förutsätter ett rektangulärt avfallsutrymme med kärl på båda sidor och en gång i mitten.
Det är avfallsutrymmets innermått som anges. Yta för fordonets uppställningsplats är inte inkluderat

Avfallsutrymmets längd (m) 5,8

Avfallsutrymmets bredd (m): 3,1

Avfallsutrymmets storlek (m²) 18

Namn på verksamhet Valdemarsvik exempel 2

Ange verksamhetstyp LÄGENHETER

Scenario Normal

Scenario "Normal" är det scenario som kan antas vara lämpligt för de flesta flerbostadshus och bör användas som standardschablon

Antal lägenheter 30

Dimensionering av yta för avfallsutrymme och av antal kärl (eller rullhäck) för respektive fraktion

Orientering av kärl Långsidan mot väggen

	Framräknade värden för dimensionering				
	Hämtningsintervall	Kärlvolym (liter)	Antal kärl (beräknat)	Antal kärl (st)	Längd vid uppställda kärl bredvid varandra (m)
Matavfall	Varje vecka	140	2,1	3	1,8
Restavfall	Varje vecka	660	2,3	3	4,1
Returpapper / kontorspapper	Varannan vecka	370	0,8	1	0,9
Pappersförpackningar	Varje vecka	660	2,3	3	4,1
Plastförpackningar	Varje vecka	660	1,4	2	2,7
Metallförpackningar	Varannan vecka	240	0,5	1	0,7
Ofärgat glas	Varannan vecka	190	0,6	1	0,7
Färgat glas	Varannan vecka	190	0,6	1	0,7
Wellpapp					
Valfri fraktion (ange i detta fält)					0,0
Valfri fraktion (ange i detta fält)					0,0
Valfri fraktion (ange i detta fält)					0,0
Valfri fraktion (ange i detta fält)					0,0

Summa:

15

15,6

Resultat - avfallsutrymme för kärl

Förutsätter ett rektangulärt avfallsutrymme med kärl på båda sidor och en gång i mitten.

Det är avfallsutrymmets innermått som anges. Yta för fordonets uppställningsplats är inte inkluderat.

Avfallsutrymmets längd (m) 8,5

Avfallsutrymmets bredd (m): 3,1

Avfallsutrymmets storlek (m²) 26

Namn på verksamhet Valdemarsvik exempel 3

Ange verksamhetstyp LÄGENHETER

Scenario Låg *Scenario "Låg" kan användas när avfallsflödena uppskattas vara lägre än normalt, t.ex. studentbostäder.*

Antal lägenheter 15

Dimensionering av yta för avfallsutrymme och av antal kärl (eller rullhäck) för respektive fraktion

Orientering av kärl Långsidan mot väggen

	Framräknade värden för dimensionering				
	Hämtningsintervall	Kärlvolym (liter)	Antal kärl (beräknat)	Antal kärl (st)	Längd vid uppställda kärl bredvid varandra (m)
Matavfall	Varje vecka	140	0,5	1	0,6
Restavfall	Varje vecka	660	0,9	1	1,4
Returpapper / kontorspapper	Varannan vecka	370	0,2	1	0,9
Pappersförpackningar	Varje vecka	660	0,9	1	1,4
Plastförpackningar	Varje vecka	660	0,5	1	1,4
Metallförpackningar	Varannan vecka	240	0,1	1	0,7
Ofärgat glas	Varannan vecka	190	0,2	1	0,7
Färgat glas	Varannan vecka	190	0,2	1	0,7
Wellpapp					
Valfri fraktion (ange i detta fält)					0,0
Valfri fraktion (ange i detta fält)					0,0
Valfri fraktion (ange i detta fält)					0,0
Valfri fraktion (ange i detta fält)					0,0
Summa:			8		7,6

Resultat - avfallsutrymme för kärl

Förutsätter ett rektangulärt avfallsutrymme med kärl på båda sidor och en gång i mitten.
Det är avfallsutrymmets inermått som anges. Yta för fordonets uppställningsplats är inte inkluderat.

Avfallsutrymmets längd (m) 4,5
Avfallsutrymmets bredd (m): 3,1
Avfallsutrymmets storlek (m²) 14

Ekonomi

- Rätt dimensionerat avfallsutrymme (yta och kärl) ger färre tömningar
- Auktorisationsupphandling ger ett maxpris på tömningar av kärl
- Avfallstaxa beslutas i november gäller från 1 feb (preliminärt)

AVFALLSTAXA VALDEMARSVIK

Beslut i November

Abonnemang	Tömningsintervall	Avgift
Standardabonnemang, 4-fack (2x370) Max 4 hushåll	Kärl 1: 1 gång i månaden Kärl 2: 2 gånger i månaden	FQS1+FQS2
Utökat abonnemang, 4-fack (2x370) Max 4 hushåll	Kärl 1: varannan vecka Kärl 2: varje vecka	Skapas
Standardabonnemang, 4-fack (2x660) Max 6 hushåll	Kärl 1: 1 gång i månaden Kärl 2: 2 gånger i månaden	FQS1X+FQS2X
Utökat abonnemang, 4-fack (2x660) Max 6 hushåll	Kärl 1: varannan vecka Kärl 2: varje vecka	Skapas

Nästa steg

Inventera

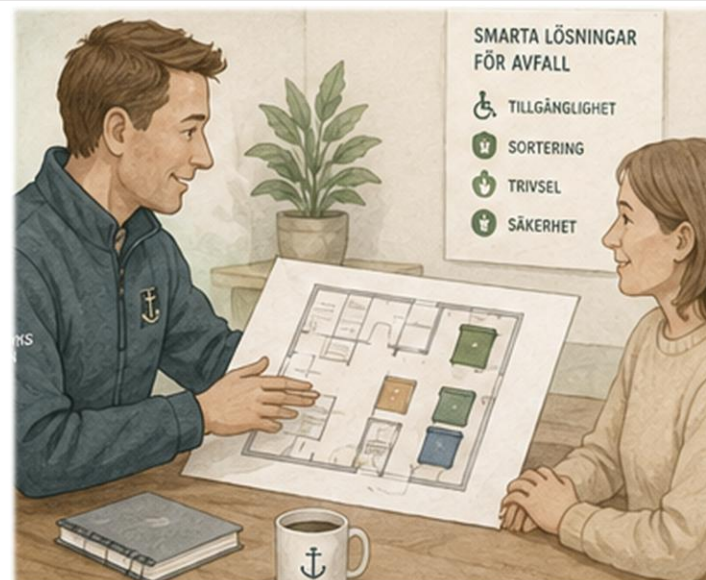
- Befintliga utrymmen
- Utökning
- Tillgänglighet

Planera

- Iordningställande
- Kontakta entreprenör
- Dimensionering

Informera

- Boende om förändringen
- Information i avfallsutrymmet
- Repetition

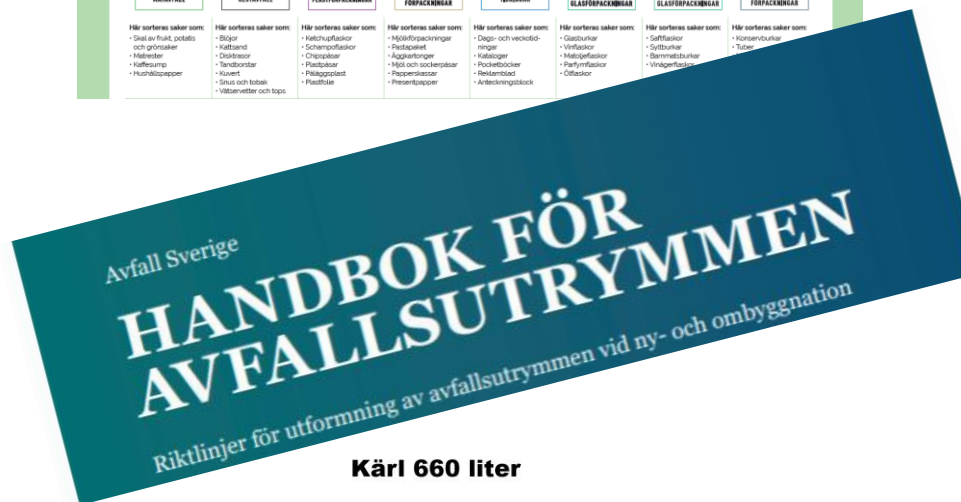

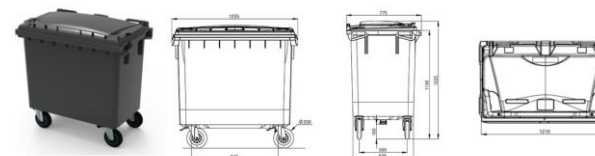
Material på www.valdemarsvik.se för dig som fastighetsägare

Material för nedladdning

- *Handbok för avfallsutrymmen*
- *Dimensioneringssnurra*
- *Kärlstorlekar*
- *Pictogram*
- *Sorteringsanvisningar*
- *Informationsbrev till boende*
- *Exempel på avfallsutrymmen*
- *Sorteringsmaskoten Valle*

Kärl 660 liter

Viktig information om fastighetsnära insamling i vårt flerbostadshus

Senast 2027 ska alla hushåll i Sverige kunna sortera sina förpackningar i eller i nära anslutning till bostaden. Valdemarsviks kommun förbereder därför införandet av fastighetsnära insamling.

Det innebär att du som bor i vårt flerbostadshus framöver kommer att kunna sortera fler typer av avfall nära bostaden, bland annat förpackningar av papper, plast, metall och glas.

Vad innebär fastighetsnära insamling?

Fastighetsnära insamling innebär att olika typer av avfall sorteras separat och kan lämnas i eller nära fastigheten. Det gör det enklare att sortera rätt och bidrar till att mer material kan återvinnas.

Genom bättre sortering minskar mängden restavfall samtidigt som värdefulla material kan tas till vara och användas på nytt.

Det här ska sorteras

- **Matavfall:** Matrester och annat matavfall sorteras i avfallspåsen men i separat kärl.

Kommunens stöd

Elin Emanuelsson

Renhållningschef

Evelina Pedersen

Avfallstekniker

Gustav Eriksson

Kommunikatör

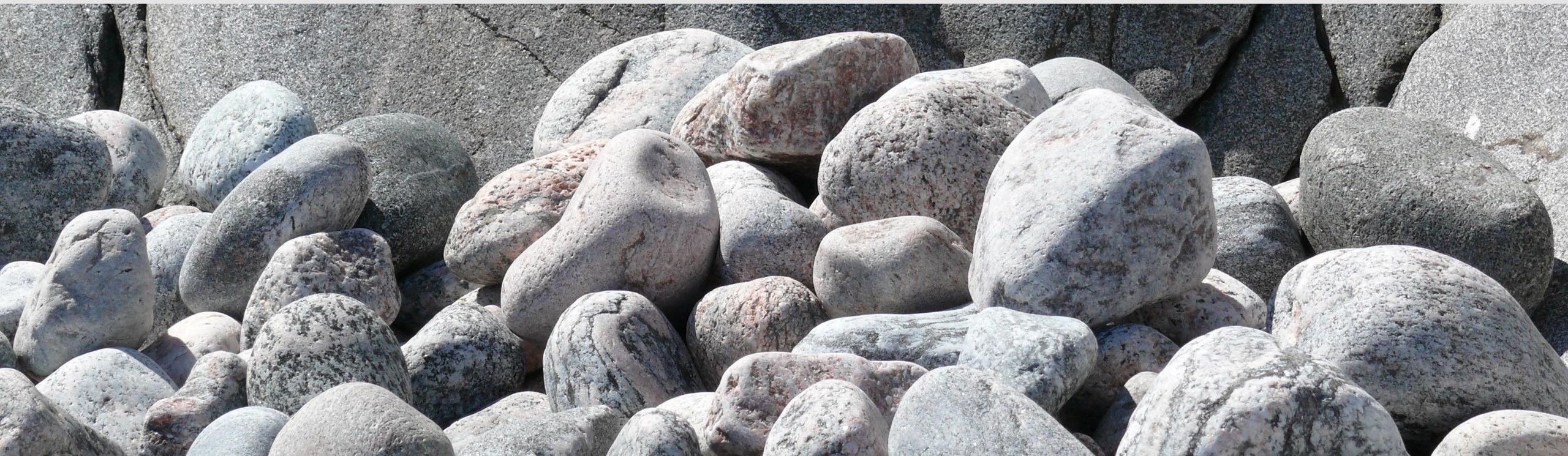
Joanna Åhman

Näringslivsutvecklare

Mariette Karlsson

Bygglov

Frågor

